

Flora en fauna quickscan Oostmolendijk te Ridderkerk

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever

Datum uitgave

2012-N07
Sander D. Elzerman
Milieukundig Adviesbureau
Inventerra bv
11 juli 2012

Flora en fauna quickscan Oostmolendijk te Ridderkerk

Aanleiding

Voor een projectgebied langs de Oostmolendijk te Ridderkerk wordt het bestemmingsplan herzien. Als onderdeel van de bestemmingsplanherziening is het projectgebied door Elzerman Ecologisch Advies in opdracht Milieukundig Adviesbureau Inventerra bv (hierna te noemen 'opdrachtgever') onderzocht op beschermde soorten. Uit dit verkennend onderzoek ('quickscan') moet blijken of vervolgonderzoek nodig is. Dit kan uiteindelijk mogelijk leiden tot de aanvraag van een ontheffing op de Flora- en faunawet.

De herziening van het bestemmingsplan heeft betrekking op het projectgebied behorende bij Oostmolendijk 82. Het betreft enerzijds een functiewijziging van bestaande bebouwing, anderzijds gaat het om vervangende bebouwing. Het projectgebied is aangegeven in Figuur 1 met een rood kader. De schuur in het noordelijke deel van het projectgebied betreft het object dat een functiewijziging zal ondergaan. De kassen aan de zuidkant zullen worden vervangen door een overdekte rijhal voor paarden. Tussen beide gebouwen staat een paardenstal welke in de huidige vorm zal blijven bestaan.

Figuur 1. Rood omkaderd is het onderzoeksgebied bij de Oostmolendijk te Ridderkerk.

Methodiek

Op 19 juni 2012 is het projectgebied bezocht door een ecooloog. De weeromstandigheden waren voldoende geschikt om betrouwbare gegevens te verzamelen (half bewolkt; 20 °C; 0-1 W). Tijdens het bezoek is gelet op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren. De nadruk lag hierbij op soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een

vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna.

Resultaten

De resultaten van de quickscan worden besproken op basis van de vastgestelde of verwachte aanwezigheid van een dier- of plantensoort. Beschermde soorten, die niet zijn aangetroffen of te verwachten zijn, worden verder buiten beschouwing gelaten.

Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen langs de Oostmolendijk in Polder Oudelande. Langs de dijk is lintbebouwing aanwezig van enkele boerderijen en woonhuizen. Binnen het onderzoeksgebied liggen een schuur met aaneengesloten woongedeelte, een paardenstal met loopweide en kassencomplex. De schuur wordt momenteel gebruikt als opslagruimte met hooizolder (Figuur 2). De muren zijn grotendeels voorzien van houten buitenwerk. Het dak bestaat uit asbestgolfplaten gelegen op houtwerk. In het dak waren geen opvallende gaten te zien, maar het is niet uitgesloten dat zich kieren of spleten aan de zijkanten bevinden. Ook de nok kan mogelijk toegang bieden tot de ruimte onder de golfplaten. Aan de voorkant van de schuur bevindt zich een bovenraam waarvan het glas kapot is. De kassen, die gesloopt zullen worden, waren ten tijde van het veldbezoek nog in gebruik voor zaadteelt (Figuur 3). In de kassen groeiden niet of nauwelijks verwilderde kruiden op de grond. Binnen werden verder ook geen (beschermde) dieren aangetroffen. Ze zullen plaatsmaken voor een loopruimte voor paarden. Deze te bouwen hal zal ook de paardenwei aan de noordkant van de kassen in beslag nemen. De midden op het terrein gelegen paardenstal blijft ongewijzigd. De overige bebouwing op het terrein valt buiten het onderzoeksgebied. Tijdens het veldbezoek is hier wel gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna, omdat het binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kan vallen.

Figuur 2. Grote schuur in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied.

Figuur 3. Het onderzoeksgebied gezien vanaf de oostzijde.

Vogels

In beginsel zijn alle vogels beschermd door de Flora- en faunawet. Gedurende de broedtijd mogen zij niet verstoord worden. Van enkele soorten is de vaste rust- en verblijfplaats jaarrond beschermd, zoals de Huismus *Passer domesticus* en de Gierzwaluw *Apus apus*.

Tijdens het veldbezoek waren diverse Huismussen in het onderzoeksgebied actief. De jonge Huismussen waren al uitgevlogen en zaten samen met de volwassen exemplaren verspreid over het terrein. Vooral de struiken aan de oostzijde van beide woonhuizen herbergden enkele groepen. Hoewel het eerste broedsel al was uitgevlogen was het wel mogelijk om tijdens het bezoek te beoordelen of de Huismussen gebruikmaakten van de onderzoeksobjecten. Zo werden in de paardenstal diverse nesten aangetroffen in het isolatiemateriaal. Naar schatting betroffen dit vijftien nesten. In de grote schuur werden geen nestplaatsen aangetroffen. Het dak wordt ongeschikt geacht om een nestplaats te bieden. Hier waren ook geen Huismussen actief, terwijl dit bij de paardenstal wel het geval was. Aan de noordzijde van de schuur worden ter hoogte van het woonhuis enkele kippen gehouden. Hier kwamen diverse Huismussen een graantje meepikken.

In tegenstelling tot de Huismussen werden in de grote schuur wel nesten van Boerenzwaluwen *Hirundo rustica* aangetroffen (Figuur 4). In totaal werden zeven nesten gevonden op de dwarsbalken in het gedeelte voor opslag van hooi en stro. Het was niet duidelijk of al deze nesten dit broedseizoen bezet waren. Ook in de paardenstal is tenminste één nest aangetroffen welke in gebruik was. De nesten van de Boerenzwaluw zijn niet jaarrond beschermd. Alleen tijdens de broedperiode, die loopt tot eind augustus (Van den Brink, 2002), mogen deze nesten niet verstoord worden. Van de overige jaarrond beschermde soorten zijn geen aanwijzingen aangetroffen dat deze zich binnen het onderzoeksgebied zouden bevinden. Er zijn geen sporen gevonden een Kerkuil *Tyto alba*, welke vaak met dit type bebouwing geassocieerd wordt. De soort is in het verleden in de omgeving een enkele keer buiten het broedseizoen waargenomen. Waarschijnlijk hadden die enkele meldingen betrekking op een rondzwervend individu (*ongepub. data* Vogelwerkgroep Ridderkerk en Barendrecht).

Figuur 4. Een deel van de schuur wordt gebruikt als opslagruimte.

Vleermuizen

Van de zoogdieren kennen de vleermuizen een speciale status. Vanwege hun afhankelijkheid van menselijk bouwwerken en hun onopvallende verblijfplaatsen worden alle soorten strikt beschermd. De gebouwen binnen het onderzoeksgebied die veranderd zullen worden zijn de kassen en de grote schuur. In kassen zullen zich geen vleermuizen bevinden. De opslag van stro en hooi in de schuur trekt veel insecten aan, die als voedsel dienen voor vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997). In het golfplaten dak werden geen gaten waargenomen, maar het kan niet worden uitgesloten dat zich aan de zijkanten of bij de nok openingen bevinden die toegang bieden tot de spouwruimte. Onder een golfplaten dak kan de temperatuur echter hoog oplopen. Naar verwachting zal hier dan ook geen verblijfplaats bevinden.

Conclusie

Op basis van de flora en fauna quickscan is het voorkomen van Huismussen binnen het projectgebied vastgesteld en kan niet worden uitgesloten dat vleermuizen gebruikmaken van het gebied.

Binnen het onderzoeksgebied leven diverse Huismussen. Er zijn circa vijftien nesten aangetroffen in de paardenstal dat centraal binnen het onderzoeksgebied ligt. Indien de werkzaamheden het gebouw met de nesten niet treffen dan is een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en faunawet niet nodig. Het object behoudt volgens de geplande werkzaamheden de functie voor Huismussen. Wanneer de te

bouwen overdekte rijhal invliegopeningen biedt zou dit zelfs de waarde van het onderzoeksgebied voor de soort kunnen vergroten.

Het kan niet worden uitgesloten dat vleermuizen gebruikmaken van het projectgebied. De kassen worden ongeschikt geacht om te dienen als verblijfplaats, maar de grote schuur zou deze functie wel kunnen vervullen. Deze flora en fauna quickscan is gericht op de invloed van een functiewijziging van het onderzoeksgebied in het bestemmingsplan. De functiewijziging van de grote schuur zal geen afbreuk doen aan een mogelijke verblijfplaats.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status. Bovendien zijn alle broedende vogels en hun nesten beschermd ex. art. 11 van de Flora- en faunawet. De werkzaamheden dienen dan ook buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Literatuur

Van den Brink, B. 2002. Boerenwaluw *Hirundo rustica*. pp. 316-317 in: SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. 2006. *Nota Ruimte – Ruimte voor ontwikkeling*. Ministerie van VROM, Den Haag.

Flora en fauna quickscan Oostmolendijk te Ridderkerk

Status uitgave Definitief
Rapport nr. 2012-N07
Auteur Sander D. Elzerman
Datum uitgave 11 juli 2012

Foto's Sander D. Elzerman

Projectnr. 2012016
Opdrachtgever Inventerra bv

© Elzerman Ecologisch Advies
Koninginneweg 235
2982 AM Ridderkerk

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.